

Крисанова Т.А. Мультиmodalна архітектоніка екологічних відео Грінпіс: інтеграція мови, образу та кіно. Тези доповідей XVI Міжнародної наукової конференції “Іноземна філологія у XXI столітті”: у 2 т. Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. Т.1. С. 133-137.

КРИСАНОВА Т.А.

(Волинський національний університет імені Лесі Українки)

**МУЛЬТИМОДАЛЬНА АРХІТЕКТОНІКА ЕКОЛОГІЧНИХ ВІДЕО
ГРІНПІС:
ІНТЕГРАЦІЯ МОВИ, ОБРАЗУ ТА КІНО**

В умовах зростаючих екологічних викликів ефективна комунікація відіграє ключову роль у приверненні уваги глобальної аудиторії до захисту довкілля. Природоохоронна недержавна організація Грінпіс активно використовує мультиmodalні стратегії у своїх відео, де мова, візуальні образи та кінематографічні прийоми поєднані для створення переконливих екологічних наративів. Метою цієї доповіді є дослідження архітектоніки таких відео, аналізуючи інтеграцію вербальних, невербальних та кінематографічних засобів у формуванні цілісних наративів, що спонукають до змін екологічної свідомості. Розглядаючи механізми мультиmodalного смислотворення, дослідження прагне виявити складні інтеграційні процеси, які забезпечують прагматичний ефект екологічних відео Грінпіс. Основними завданнями дослідження є: формулювання принципів мультиmodalного смислотворення екологічних відео, визначення вербальних, невербальних та кінематографічних елементів смислотворення, виявлення семантичних аспектів їх мультиmodalної взаємодії.

Матеріалом дослідження слугують 112 коротких екологічних відео Грінпіс, спрямованих на боротьбу з глобальними проблемами довкілля, такими як зміна клімату та збереження біорізноманіття. Тривалістю до трьох хвилин, ці відео інтегрують вербальні, невербальні та кінематографічні елементи, кожен з

яких володіє смислотвірним потенціалом, що може бути пояснений лише в динаміці. Теоретичні основи дослідження ґрунтуються на системній функціональній лінгвістиці [Halliday, 1978] та соціальній семіотиці [Kress & van Leeuwen 2001], які розглядають смислотворення як соціально організований процес із залученням різноманітних семіотичних ресурсів.

Застосовуючи методи мультимодального аналізу дискурсу (Kress 2010; Bateman, Wildfeuer, & Hiippala 2017) та існуючі підходи до аналізу взаємодії зображення та тексту (Martinez & Salway 2005), дослідження акцентує увагу на семантичних відносинах вербального компоненту, зображення та кінематографічних технік. Для виявлення особливостей смислотворення залучені анування та кодування відеороликів відповідно до підходу обґрунтованої теорії (Grounded Theory [Strauss & Corbin, 1998]). Цей підхід передбачає безпосередній збір даних у процесі дослідження, що дозволяє формулювати теоретичні концепції на основі реальних спостережень та взаємодій. Така індуктивна стратегія систематично кодує та категоризує дані, що дає змогу виявляти закономірності та ключові теми, котрі виникають у ході дослідження.

Смислотворення в екологічних відео ґрунтується на принципах інтерактивності, динамічності, утілення та мультисеміотичності [Krysanova 2022, с. 40-42]. Інтегруючи візуальні та аудіальні модуси, котрі уміщують вербальні, невербальні та кінематографічні семіотичні ресурси, ці відео формують зрозумілі та лаконічні наративи, які заохочують глядачів до участі у збереженні довкілля та підтримки природоохоронних кампаній організації.

Вербальний семіотичний ресурс уключає усне мовлення (як на екрані, так і поза ним) в аудіальному модусі та текстові повідомлення у візуальному модусі (плакати, титри), які через лексичні та прагматичні засоби акцентують смисл кліматичних змін. Аналіз вербального семіотичного ресурсу дозволив виділити такі коди: Загроза: *damage, danger, dangerous*; Причини екологічної загрози: *pollution, climate change, water contamination*; Агенти змін: *ecoactivists, Greenpeace, government, businesses, corporations*; Екологічні рішення:

conservation, power, renewable energy, waste reduction; Кількісна/фактична аргументація: *40,000 lives lost, 10% of emitters*; Сенсорний досвід: *see, hear, smell*; Екологічно вразливі групи і сфери: *humans, people, animals, plants, ecosystem, health, soil, politics, economy, home*; Афективний вплив: *sad, depressive, worry, alarmed, fear, happy*; Терміновість дій: *fight, combat, defend, kill, destroy, survive*; Заклик до дій, котрий охоплює імперативні висловлення, лозунги, слогани, а також риторичні запитання.

Невербальний ресурс уключає динамічні образи людей, тварин, рослин, стихійних лих і промислових об'єктів, що дозволяє виокремити такі коди: Уразливі екосистеми (зображення людей, тварин і рослин в небезпеці); Агенти змін (науковці, представники влади тощо, котрі здатні приймати екологічні рішення); Емоційні реакції (зображення емоцій людей); Терміновість дій (виступи екоактивістів); Екологічні рішення (зображення людей у гармонії з природою після вирішення екологічних проблем); Стихійні лиха; Катастрофи; Промислові об'єкти.

Кінематографічний семіотичний ресурс залучає технічні прийоми – плани, ракурси, звуки та освітлення, які створюють емоційний і сенсорний зв'язок із глядачами, впливаючи на процес смислотворення. У результаті дослідження виділено коди: Емоційний вплив (крупний план, високий ракурс, голландський кут, музику та світлові ефекти, які спонукають до емоційного відгуку); Сенсорне залучення (суб'єктивна камера, голос за кадром); Динаміка дії (середній план); Зв'язок з довкіллям (загальний план і вид з висоти пташиного польоту).

Наступним кроком є дослідження того, як мультимодальні компоненти взаємодіють, структуруючи процес конструювання кліматичної загрози в екологічних відео. Вони перебувають у складних семантичних відносинах, а саме інтенсифікації, компенсації, протиставлення, ілюстрації, узгодження та заміни. Смысл у мультимодальному тексті має мультиплікативну, а не адитивну природу, що дає змогу створювати складні мультимодальні семантичні комбінації.

Отже, аналіз мультимодальної архітектоники екологічних відео Грінпіс дає змогу пояснити як інтеграція вербальних, невербальних і кінематографічних елементів утворює наративи, що формують смисл кліматичної загрози. Смыслотворення в екологічних відео Грінпіс здійснюється через складні семантичні відносини мультимодальних компонентів, які не тільки формують змістовий компонент, але й конструюють емоційне забарвлення, підвищуючи прагматичний ефект відео.

Література

Bateman J., Wildfeuer J., & Hiippala T. Multimodality: Foundations, Research and Analysis – A Problem-Oriented Introduction. Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co KG. 2017.

Halliday M. A. K. Language as social semiotic: The social interpretation of language and meaning. London: Edward Arnold. 1978.

Kress G. Multimodality: A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication. London: Routledge. 2010.

Kress G., & van Leeuwen T. Multimodal discourse The modes and media of contemporary communication. London: Arnold Publishers. 2001.

Krysanova T. Emergent meaning-making in multimodal discourse: a case for sadness in The Horse Whisperer. Cognition, communication, discourse. 2022. № 24. P. 37-52.

<https://doi.org/10.26565/2218-2926-2022-24-03>

Martinec R., & Salway A. A system for image–text relations in new (and old) media. Visual Communication. 2005. 4(3). P. 337-371.

<https://doi.org/10.1177/1470357205055928>

Strauss A., & Corbin J. Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory. London: Sage Publications. 1998.